

LA SENYERA FEDERAL

PORTA-VÈU DE LA JOVENTUT REPUBLICANA FEDERAL

Any III

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

August, 14, baixos

No responem dels articles firmats.

Tarragona 4 Febrer de 1909

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Catalunya y Nacions ibèriques,

trimestre

1'50 pts.

Extranger

2'00

Nom. 70

Del Mestre

En el lago del Monasterio de Piedra

Adela. — ¡Hermoso lago!

El Padre. — ¡Que bien se reflejan en él los cerros que lo limitan, los árboles de sus riberas, el azul del cielo!

Adela. — No quiebran ni enturbian tan claro espejo sus muchas plantas.

El Padre. — Espejos fieles son casi todos los lagos. En alguno debió reconocerse por vez primera el hombre.

Adela. — En un lago del Paraíso donde iba á morir un arroyo, dice Milton, que Eva, á poco de nacida, vió un sér que reproducía sus movimientos. Asustóse de pronto; estuvo después absorta hasta que una voz le dijo: «Eso que ves, hermosa criatura, eres tú misma; ven y te llevaré adonde no sea una sombra el ser que te anhela.»

El Padre. — Murmuraba el arroyo de que había Milton: entraron aquí silenciosamente en el lago aguas no menos puras. Ve como corren entre esas rocas.

Adela. — Sólo de ese raudal se alimenta el lago?

El Padre. — Hay en el lecho otros manantiales. Más allá de ese rústico puente de leños que enlaza las dos orillas, cerca de los sauces que tan dulcemente besan las aguas, hay uno á que da el sol de la mañana ricas vislumbres y bellos colores.

Adela. — Grande es el lago.

El Padre. — Grande no; poético. Hélo aquí dormido en la garganta de dos montes, sin que apenas lo ricos las brasas, sin que le turbe la quietud sino el canto de algunas aves ó el graznido de los cuervos.

Adela. — A la luz del crepúsculo, á la de la luna ó bajo cerradas nubes, debe esto ser más miedoso que poético.

El Padre. — Mas poético que ahora. No se hace entonces difícil comprender que los antiguos quichés llegaran á ver cañas de espectros deslizándose calladamente por las aguas del llopango.

Adela. — En América, he oido que los lagos son mares.

El Padre. — En América y en África. En la América del Norte, el Lago Superior mide, donde es más largo, 572 kilómetros; donde más ancho, 258; de profundidad media, 295. Tiene oleaje; sus olas son casi tan altas como las del Atlántico. Padre de otros lagos, desagua en el Océano por el río de San Lorenzo.

Adela. — Muchos serán sus manantiales.

El Padre. — Ignoro si los tiene. Cuarenta ríos le dan tributo.

Adela. — ¿Es diversa la alimentación de los lagos?

El Padre. — No tan diversa como algunos suponen. Viven los lagos, ya de caudal propio, ya de caudal ajeno, ya de caudal ajeno y propio. Prescindo de los que sólo alimenta la lluvia y de los que no son sino rebalsas de ríos, á que corta el paso una muralla de rocas. Rebalsan-

se estos ríos hasta vencer el borde superior de la muralla ó hasta donde lo exige la estrechez de su desaguadero.

Diferencianse los lagos bajo otro punto de vista. Los hay que son sepulcro de los ríos que reciben; los hay que son fuente y origen de nuevos ríos; los hay que á ríos sirven de paso. Por el lago de Ginebra pasa el caudaloso Ródano.

La acción del lago sobre los ríos es en este caso notoria. Pierden los ríos velocidad, se desprenden de las materias que arrastraron en su más ó menos impetuoso curso, y salen del lago más limpios y transparentes. Su estiaje es mucho menor; tanto que es casi nulo el río de San Lorenzo.

Diferencianse, además, los lagos por su origen. Datan algunos del anterior período geológico, de los tiempos glaciales, y se los supone debidos á la acción de los grandes hielos; derivan otros de antiguas erupciones volcánicas. Figuran entre los primeros los de Suiza, los de la Escandinavia del Mediodía y los de Finlandia, la mayor parte de los de Escocia y el Norte de Inglaterra, y, en general, los muy profundos y de escarpadas márgenes. Figuran entre los otros los de Albano y Nemi, abiertos en el flanco occidental del Monte-Cavo, y al decir de Judd, los de Bracciano y Bolsena, alguno de 10 kilómetros de diámetro; el otro de 16 de longitud por más de 14 de anchura.

Adela. — Lagos debidos á volcanes!

El Padre. — Los volcanes en sus sacudimientos alteran las condiciones de las tierras vecinas. Aguas que antes corrían subterráneamente, rasgada la costra que las contenía salen á la superficie. Hay lagos en los mismos cráteres de algunos volcanes. No hace dos siglos y medio, el año 1638, saltó el pico de Timor, faro de los marinos, á 450 kilómetros de distancia, y apareció un lago en la sima que la explosión produjo.

Adela. — Maravillada estoy de oírté. ¿Son eternos los lagos?

El Padre. — No hay en la historia noticia de que ninguno de los grandes lagos haya desaparecido. Hánse retirado algunos y han disminuido en aguas. Esto ha sucedido con los del valle de Méjico, aun antes de haberse abierto el canal de Nochistongo.

Un lago recuerdo que desapareció de súbito hace poco más de un siglo. En el año 1783, en los últimos días de Mayo, cubrió una niebla azulada las cumbres del Skapta-Yocul, montes de Islandia, nunca por nadie pisados. Tembló á poco la tierra, y el día 8 de Junio alzaronse al Norte inmensas columnas de humo que, dirigiéndose al Sur, dejaron en la oscuridad todo el distrito de Lida. Cayó entonces sobre la faz del país un torbellino de cenizas, de que el día 10 brotaron llamas sin número, que iban sin cesar alumbrando las nevadas vertientes de la cordillera. Desapareció en tanto el río Skapta, uno de los mayores de la isla, después de haber arrastrado por la llanura enormes volúmenes de agua fétida y lodo volcánico.

A los dos días empezó á caer de los altos montes un torrente de lava, un torrente que tenía más de 600 pies de espesor y más de 200 de anchura. Invadió el ya seco cauce del río; no cabiendo en él, se derramó por ambos orillas; y después de haber quemado y asolado las bajas tierras de Medalland, se precipitó en un lago. El lago, con no ser pequeño, quedó al punto sin agua. El agua se desvaneció en los aires hirviendo y sibando.

Adela. — Basta, padre, basta! Tú, humilde lago de Piedra, no tienes volcán que te amenace. Aunque lo hubiera, no hallaría cauce de río por donde llevar hasta tí sus torrentes de fuego. Llámante el lago de la Peña del Diablo, porque mansamente lame los pies del peñón de este nombre; deberían llamarte el lago Oculto ó el lago del Silencio.

De ese manantial que te alimenta permíteme que llene mi copa y en tí la vieras. No hallo para el agua ofrenda mejor que el agua. Todo lo alegra y lo fecunda. Limpia los cuerpos, y para casi todas las religiones, las almas.

El Padre. — También yo amo el agua. También yo la tengo como Pindaro por alto don de la naturaleza. Agua limpia en limpio cristal es para mí el colmo de lo bello.

Adela. — Agua y cristal son tan parecidos! Ambos son de un color, ambos transparentes. Ambos descomponen los rayos del sol en los colores del tris.

El Padre. — Si, hija mía, sí: el cristal no parece sino agua sólida; el agua no parece sino cristal líquido... Bebamos de esta fuente y demos la vuelta al lago.

F. PI Y MARGALL.

Una injusticia

No d'una, sinó d'una serie d'injusticies devém donar compte als nostres llegidors.

Un incident sense importància ha sigut explotat ab tanta mala fe que be podriem dir qu'ha sigut la clau qu'ha obert la gavia de totes les besties fieres que, famades d'honra, s'han tirat sobre un amic y correglionari nostre, que ben sovint ab raho els havia fuetejat.

Se vol suposar que una entitat industrial regentada per un amic nostre havia entrat de matute dos bulots de manteca.

El sol fet de que havien sigut enviat per ferrocarril, zapiguent tothom que a l'estació hi ha un empleat de la ronda de consums que pren nota de les mercançies destinades a la nostra capital, allunya ja per complir tota intenció de defraudació. Ademés, varen esser retirats de l'estació a plena llum del sol y portant-ho al cell dos homes.

Y are una observació.

¿Pagueu drets de consums les mantecas?

Les de tocino, si; pero com la retirada de l'estació no ho era, per aquest motiu no devia de pagar ni un céntim.

Ademés, en el bando de l'alcalde de feixa 8 de Janer d'enguany no diu

ni una sola paraula referent a les mantecas.

¿Perqué la Comissió de Consums sense haver vist absolutament ningú la mercançia la va considerar manteca de tocino? La factura de compra presentada spontàniament pel nostre amic deia sols manteca, mentres qu'el preu ja demostrava que de cap manera podia esser de tocino. ¿Perqué, doncs, li van considerar?

¿Perqué no's va volgut acceptar la proposició feta pel nostre amic al Quèf del Negociat de Consums de que s'analisés, la manteca y's veuria que no era de tocino?

¿Per quin motiu se va exigir el pago de cinc drets per una mercançia que forsolament hi havia dupte si devia o no pagar, mentres que a altres industrials que havien introduït, sense previa autorització, mercançies subjectes al pago de consums solsament s'els hi havia cobrat un dret?

¿Es que hi ha dos lleis, una pels amics y una altre pels adversaris?

¿Per quin motiu la Comissió, donat el dupte de la classe de la mercançia, va dictaminar sense escoltar als interessats?

A tothom se li concedeix el dret de defensa, fins als mes criminals parricides, però per la nostra Comissió de consums aquest sagrat dret no existeix. Condemna sense proves, ni concedint el dret de defensa, ni tenint en compte la bona fe de l'introductor que fa vindrer la mercançia per ferrocarril, la retira descoberta a plé dia y entrega spontàniament la factura de compra per si, com no creia, devia pagar drets de consums.

Els bulots no varen esser detinguts per cap empleat de consums: per què, doncs, se parla d'aprehensions, matutes y contrabandos?

Tenint la casi completa seguretat de que devant de la Junta administrativa s'hauria fallat en favor del nostre amic l'entitat que aquest representava no va volgut apelar. Qui donava voluntàriament 700 pessetes no significava res donar algunes pessetes mes. Feia alguns dies que la Junta havia fallat en contra d'una multa imposta per la mateixa Comissió de Consums y el que això s'hagués repetit hauria semblat parcialitat.

Ademés y consti ben alt y ben clar la multa no va esser imposta per haver fet cap classe de matute, sino per lo que textualment diu el rebut de la cantitat por la introducció de cincuenta kilògrams de manteca, que efectuaron en la mañana del dia 29 del actual sin la correspondiente papeleta de autorització.

Calunia, calunia que algo queda, aquesta màxima es la que tractantse del nostre amic s'ha usat y tant es així que no haventhi segurament prova ab totes les infamies propalades aquest dies, el Diario del Comercio li ha atribuït que anava en el cotxe dels senyors Salmerón y Cambó la nit de Hostalfrancs en la que se va intentar assassinarlos vilment.

Ab tota aquesta serie d'infamies lo que's vol ja el públic ho veu ben clar: fer entrar la desconfiança entre el veïnat per veure si fracassa l'actual projecte que tants beneficis reporta a Tarragona.

Que tornin a establir-se els fielats, que no ho lograran veure mai més, aquest és l'ideal que sembla que persegueixen els canyellistes incluinti entre aquests el nostre tristement célebre arcalde de R. O.

Gesta apocalíptica

Novament ha parlat en el Senat l'eximi tribuniç (?) Sr. Sol y Ortega, y al sentir sa màgica paraula, contem les cròniques que tots quants en Espanya treballen pera que questa sigui un poble d'objectes y no de subjectes sentiren vértig de l'entusiasme patriòtic y no poderen mes sino aplaudir desaforadament al senador per obra y gracia de Romanones.

Parló de *nacionalisme* y de *estatisme*, abdós segons ell y'l firmant del tractat de París, atentatori als sagrats víncles de la patria. Verdaderament, valdría la pena de fugirne d'una patria concebuda per Montero Ríos y Sol y Ortega. Exos dos senyors ab llurs definicions patriotes, tractan de filibuster al gran Pi y Margall, ja que negan l'existència de les nacionalitats y'l dret que les mateixes tenen a constituirse en estat, els quins sumats per llurs voluntats y necessitat formin l'estat federal, única forma racional d'estat, doncs l'uniformisme es fruit d'una coacció, es resultat de forsa bruta, y l'estat pera respondre a sa manera d'esser fruit de la vocació, de la voluntat y necessitats de totes les parts components.

Hi ha ningú que tenint el cervell en estat normal negui el dret que l'home té d'asentir o disentir? Doncs de la mateixa manera deu regoneixers el dret d'asentir o disentir a una suma d'homes dignis nacionalitats dignis regió o lo que's vulgui.

Fins aquí me ha portat lo pendrer en serio les paraules d'en Sol. Mes are si hagués decomensar no ho faria de la manera que ho he fet, doncs considero inmereixedor de recullir les acusacions d'un fervent adorador de la monarquia apesar de titllarse de republicà.

El discurs d'en Sol no es fruit de l'amor que sent vers a Espanya, sino qu'es el pago de l'acta de senador y de l'apoi que tant descaradament li estant donant a dit senyor els que treballen pera bloquejar les vides y hisendes dels ciutadans espanyols.

Segueixi el Sr. Sol y Ortega fulminant anatemes a la llibertat y a la patria; produexi la geste apocalíptica com a inquisidor mitjeval, que la patria y la llibertat haurá d'agairli forzosament y d'una manera eloquent oferintli actes com la de Romanones y aplausos com els de la premsa del trust.

Cristo tingué un Judas que l'entregà als contraris. Y de llavors ensa que totes les grans causes han sigut interrompudes per grants Judas.

Preparintse, doncs, a rebrer tots els Judas els trenta diners que llurs actes inhumans fassin en forma d'actes y aplaudiments.

VENERAND SOLANELLES.
Riudecols.

Quadros del natural

La usura

Mira, Tecleta, el dia 20 ens cau el credit y si no li portém els quartos no'n farà la mercaderia ni un dia més.

—Pero Magí com vols que hu fasi, tú molts dies no trobas feina, jo m'arroseggo per tots els rentadors, faig feines per les cases, veng els paners de raballa que no vol cap peixetera y no dono l'abast, ni treyentme el menjar de la boca. Ab tots els meus treballs y privacions, tinc arreplegats 12 pesetas y 80 centims y ja sabs que'n's acana tres ulls de bou o sien 15 mises de pela, cada tres mesos.

—¡Quin dia més trist y desgraciat va ser aquell que li vas ampará aquells vint duros!!

—Ara farà dos anys justos que per culpa de la meva malaltia te's va deixar com si nos fés un gran favor, y fa també prop de 24 mesos que trevallém tan sols per ell.

—Fins avuy ja li hem donat 21 duro de redits y encara li debém els mateixos 20 d'avants.

—Me sembla que si jo portés pantalons en contra de faldilles, arreglaria molt prompte el saldo.

—¡Quin robatori més escandalós y quins esbirros, Verge Santíssima!

—No's tant com dius, Tecleta, ho hé preguntat en ell mateix y m'ha dit que sols pago el cinqu per cent cada més y que no'm puc queixar per que hi ha molta gent que paga el 6, el 7 hasta'l 8 per cent, y s'aguanten.

—Estich veient que per primera vegada quedarem malament...

—Haurias de passar fins a casa seva potser com té més diners cada dia, l'hi haurá amansit l'avaricia, y lo cor se l'hi haurá entendrit. Devègades...

—¡Calla desgraciat y no m'ho tornis a dir més que vagi a veure!

—La darrera vegada, me vas dir lo mateix. Hi vaig anar y sabs lo que'm va proposar lo murri? Poés me va dir que si jo volia, podriam arreglar lo compte d'aquell trimestre tots dos sols sense necessitat sisquera que tu ho sapigues. Que a la tarda hi tornés y'm faria'l rebut. No cal pas que't digui com me vaig posar. Li vaig dir... tot, fins que era més bacó, que aquells que pastan fanch ab lo morro. Que si es creya que totes eram com aquella gitaneta que a tothom conta... lo que no hauria de contar a ningú; que ho diria a la desgraciada que te a casa y que'ls faria mal, si ne giraba de full. Ab una cara freda y mitja rialleta, per dissimular la rabi que'l devorava, va dirme «vés, digas al teu home que porti's tres duros o lo faré citar. Ja estás despachada sibeca.» Desseguida vareig parlar de la situació ab lo senyor Mariano y'm va dir que no tingüés cap por. Que ha sortit una ley que diu que tots los que paguém aquests redits tan grossos, ya estém en pau y no li debém res; y que si reclamém naltres, encara nos tindria de tornar cinch pesetes que ha rebut de mes.

—Quina la fora que això fos veritat!

—Te sento Tecleta, y no ho puch acabar de creurer.

—¿Aqueixa sangonera malehida t'ha tractat aixis? no has sigut bona per dir-me desseguida? ¿Qué sa ha pensat que en compte d'home tens a casa un calsamass?

—Ara'l vaig a trobar y li diré lo que fa'l cas.

—No Magí no hi vagis, no't comprometis per que no val tan com tú. Com que no te vergonya, bofetada més o menys no live d'aquí. Sols té una cosa que li fa por y es que li apuntin a la buchaca. Segueix lo Consell d'en Mariano: reclámali el saldo y ja veurás quant tots los que avuy té enredats s'apiguen que ja estan lliures de compromisos y de la obligació, no tant sols de pagarli el credit sino també de retornarli el capital, se li tiraran al demunt y potser abai-xara una mica's fums.

—Nada, nada tens rahó, chiqueta, demà a cal jutje per que li fasi donar el rebut sense que jo me'n enteri.

SERRALLO.

Plecs y esquinçades

Tot llegint les sessions del Congrés o del Senat, a voltes s'hi troben coses tan delicioses, que un no pot per menys que esclafir en una franca rialla.

Això ens va passar al llegir la sessió del darrer dijous.

A l'entrar a l'orde del dia, el president va exclamar: «Se abre la sesión». Està clar, ne volen de rialles? Sort que desseguida va rectificar.

Aquest cas ens recorda aquell ocorregut en una societat local, en una junta general d'aquelles que fan època, en què'l president, ab bon fi de calmar els ànims excitats, va exclamar tot pegant un fort cop de puny sobre la taula: «Demando la paraula!»

En Sol y Ortega, en un dels seus últims, diemne discursos, va llençar la següent frase dirigintse a l'Abadal:

—S. S. mira como patria á Cataluña; yo miro como patria á España.—

Sort que l'amo del cotarro, desde Buenos Aires no ho va sentir. Doncs, no havem quedat en que la patria dels letrrouixistes era tot el mon?

Ah, vaja, sí, pero això no impideix portar al jipi la consabuda cinta.

El diari de mes barra de Tarragona, deia'l diumenge que esperava la contestació del seu estimat confrare *El Progreso* a l'article que nosaltres li dedicarem, pera publicarlo en les seves planes.

No, *Diario del Comercio*...sense comers, no es això lo que ha de fer; lo que ha de publicar en ses columnnes es la contestació al solt que nosaltres li dedicarem en el penúltim nombre, que retolavem «Al Diario del Comercio.»

Això es lo que ha de fer: sortir d'aquest callejón... que no té sortida.

Mira que te mira Dios,
mira que te está mirando,
mira que... no contestando
fas un paper molt hermos!

Els propagandistes de l'ex-futur bloc de les esquerdes, continúen per aquests mons de Deu esgargamellantse sense treurer resultats pràctics.

Potser si s'arribessin a Catalunya a fer l'article, agafariem... un costipat.

Poc o molt s'hi guanyaria.

¡Quina barra!

Tot Tarragona sap que l'Alcalde de R. O. va esser contrari a la supressió dels fielats. Ell va anunciar que al dictamen de la Comissió de Consums faria vot particular; ell va dir que al votarse el dictamen salvaria el seu vot; ell a l'ensentdemé de votat va dir a un regidor amic nostre que si dos regidors li hagueren fet costat el dictamen no hauria prosperat; ell no ha fet anar encare als guardes termes a passar les fulles patriòtiques per les masies del terme municipal; ell no sabém qué devia dir als empleats municipals que li varen demanar consell per suscriure dites fulles, però lo cert es que a fi d'any la majoria d'empleats encare no s'hi havien suscrit; ell el 31 de Decembre de 1908 no apareix suscrit ni com particular ni com fabricant de gel, malgrat les diferents invitacions que varen ferli individus de la Ponencia.

Això son fets que ningú podrà desmentir.

Lo demés son paraules que l'venent se

les endú y lo que ara fagi no tindrà el valor de la sinceritat.

Entén *El Heraldo de Tarragona* les nostres paraules?

Doncs calli, que te culpa.

Se diu com a cert que *Don Cuanito* dintre poc temps trasladarà els seus reyalmes a la Cort, aont mitjansant certes condicions se li donarà acullida y si fa bondat, no fuig d'estudi y no menja ab els dits, sino se'l reb tant bé com al hijo pródigo, no s'en faltarà gayre.

A nosaltres que coneixem lo panyo s'ens fa repelós creure aqueixa bona notícia per Tarragona. Ens sembla que's que ens l'han donada no compten ab la huéspeda.

El ex-cacic de la mitja lluna trina y esbufega de desesperació al veurer que ni ab la campanya que ha fet el seu dia ri en favor dels fielats ha pogut conseguir aqueixa mortificació pel poble de Tarragona ¡Pobre home! Segons com se miri no li manca del tot la rahó. Aquells solts profetics del seu *puno y letra* redactats fent esforços, esboirat el cervell ab la feblesa de la convalecència y la afany del que defensa un patrimoni, no han trencat el cor d'aquests beneits que no han sapigut comprender les ventajes dels fielats!

¿Qui mantindrà ara la seva escullida cort? ¿Quin subdit de la mitja lluna se voldrà ara gastar ni mitja peseta ab eleccions no podent contar ab la garantia dels fielats? ¿A quants vots quedará ara reduida la seva popularitat? ¿Qui voldrà pertanyer a la escolta que l'acompanyava arreu per agafar il·lusos a la encesa ab el brillo del *gaban de pieles* (arnades) que exhibia com sa millor prenda personal?

Verament el dia que tragueren els fielats va esser un dia de dol pel *partido*. Avui per avui era com si diguésim l'últim cartucho per defensar el castell de les seves il·lusions, l'últim *prat* que li quedava per explotar pel pasteix del seu remat, la barraqueta per soplujarse des de que se li tancaren les portes dels cais dels pares y dels avis de la patria y fins els del casino.

¡Ell que envers del *todo por y para* la mare predilecta havia cambiato el tema del escut posanthi *todo por y para* els fielats! Es un erro, velsiaqui.

Si a lo menos la canyella hagués pagat consums ara s'estalvia la els drets; més el govern la té ab tant poca cosa que ni sisquera la inclou en la tarifa.

Retallé del *Diario del Comercio*: «Como La Senyera Federal ataca despiadadamente en su último número á *El Progreso*, órgano del partido republicano radical, nosotros esperamos leer la contestación de este estimado colega para insertarlo en nuestras columnas.»

Conqué vostés insertarán la contestació de tan estimado colega?

Y la de vostés amigos, quan la veurem?

Per mes que hem barrinat per trobar la relació que pot haverhi entre *El Progreso* de Barcelona y el *Diario del Comercio* de Tarragona no hem sabut trobar-ni d'altre que aquesta:

Tots dos tenen l' amo destronat, tronat y tronera.

Tallém de *Caras y Caretas* de Buenos-Aires:
«Un enredo diabólico:
Montevideo.—Por orden superior ha cesado en el cargo de comisario del pueblo Porvenir, don Ciriaco Jesús. La destitución del señor Jesús responde á las gestiones realizadas por el ministro de España, con motivo de la muerte del

súbdito español Manuel Iglesias, perpetrado por el hijo del mencionado funcionario».

«Se imaginan ustedes á Jesús asesino? No queremos embrollar el asunto. Bastará con imaginarnos al comisario diciendo:

—En el Porvenir no habrá iglesias. Tal es el deseo de Jesús.»

Com ho farán doncs, els que's quedin sense menjadora?

Devem fer avinent al confrare *La Reconquista* que nosaltres no estém acostumats a obrar mal, pero mal, ab mala fé.

No es precisamente perque estiga escrita en català ó castellà *La Bandera Regional* per lo que li dedicarem el plec de la setmana passada. Se pot escriure en castellà tot pensant ben catalanament, pero aquells versets que publicà setmanes endarrera el confrare barceloní sobre la dona catalana no podien esser pensats per un catalá. Eren unes seguidilles que sols els faltava la música. Y aixó no podrá nogar *La Reconquista*.

Per lo que diem mes amunt no tenim res que dir de *La Caaluna*.

** Y LA SENYERA FEDERAL publica una novela escrita en castellà per les consideracions que ferem en nostre primer nombre.

Comprén el confrare carlista?

En Josep Prat y Prats ha publicat un band anunciante que s'ha obert el cobro voluntari del primer trimestre de la suscripció per consums.

Molt be, home. Y vosté que ja ha fet omplir el rebut de lo que té ganes de pagar?

Perque predicar ab l'exemple es una de les coses mes saludables que's coneixen:

Per aquesta nit s'anuncia en el Poliorama «La taza de the». Anirém a veurela y després en donarém compte als nostres volguts lectors.

Ens han dit que n'hi per sucarhi pa ab mistos.

Ya ho veurém.

Sols y noves

Amics volguts de *Catalunya Nova*. Per la bona amistat que entre nosaltres reg-

na ens honrém dedicantvos el present solet.

Distingamos. Ja sabém que res te que veure en Joan Prim ab els goigs de sant Prim ni «els co... nills ab els rosaris» que diria aquell empressari del «Poliorama», mes, consti una vegada mes, que aquelles qüestions ateneístiques y les sardanes tenen mes consonància de la que sembla a primera vista.

Ho dirém simbòlicament.

L'Amor es una pasta que fa brillar el metall (quanta cursiva, veritat). Doncs be, quant el metall no surt l'Amor no té aplicació y com que els orguens que no funcionen acaben per desapareixer, per un fenomen natural, hem suposat y potser afirmat que l'amor a les sardanes havia desaparescut de l'Ateneu, puig de lo contrari no hi hauria hagut necessitat de sub-arriendos de local ni tapadissa de lletlers.

Y aquí s'acaba el simbolisme.

Veritat que el nostre metje sab posar el dit a llaga?

Hem rebut un article de nostre prestigiós corregional de Burriana En Josep Cantos Olleta que ens veiem impossibilitats de donarlo a l'estampa en el present nombre per haverlo rebut tard.

El estimat corregional ens anuncia que ens en enviarà d'altres que nosaltres li diem per endavant que serán ben rebuts.

Aprofitém aquesta ocasió pera testimoniar al Sr. Cantos Olleta la nostra consideració mes distinguida.

El ball de la Candaleria fou un gros èxit pera el Centre Federal que diariament augmenta el nombre dels seus associats.

Se treballa activament pera que els dos balls de fadrins y casats siguin verament extraordinaris.

Ens felicitém dels èczits del Centre Federal per la part que ens toca.

El passat dilluns contragué matrimonio el nostre benvolgut amic redactor de *El Poble Català*, de Barcelona, En Antoni Rovira Virgili ab la bella y simpática senyoreta María Comas Aixelá.

Després del casament foren convidats tots els presents a l'acte ab un expléndit dinar, servit en el Gran Hotel Continental.

A la tarda del mateix dia sortiren els

nuvis cap a Barcelona a ont residirán.

Els desitjems una interminable felicitat.

El pròxim dissabte, dia 6, arribarà en aquesta ciutat, procedent d'una nació molt llunyan y a l'objecte de donar una interessant conferència a tois els fadrins del Centre Català, un *Bohem Fadrinet*, pera quin acte queden convocats tots els fadrins d'aquella societat pera dos quarts de deu de la nit del dissabte.

Sabém positivament que entre tots els fadrins d'aquella societat hi regna molt d'entusiasme pera tan fausto acontecimiento.

Informarém degudament als nostres lectors del resultat de tant interessant acte.

S'anuncia pera'l prop-vinent diumenge, dia 7, l'aparició a Barcelona d'un nou setmanari català d'idees, que s'ocuparà preferentment d'obrerisme, internacionalisme, literatura social, política, Esperanto, tribuna lliure, etz.

Els dos balls darrers celebrats en el Centre Federal, se veieren, com era d'esperar, molt concorreguts, especialment el de la *Candela*, en el que varies mascatetes donaren molta mes animació a l'acte.

En una de les sales del Centre s'hi exposaren els regals ab que s'obsequiarà a les dames y als abonats, essent de l'agraード de tots quants els varen veure, per haver escollit la comissió objectes tots ells d'utilitat.

S'estan ultimant els treballs necessaris pera'l balls de fadrins y de casats.

Tant els uns com els altres, estan forsa animats y volen lluirshi de debò.

El diumenge vinent se celebrarà'l sisé ball de Carnaval.

El doctor En Wifred Coroleu fou el qui'l diumenge donà la conferència en la «Unió Democrática Nacionalista», descapdellant el tema de palpitant actualitat «Catalunya y'l problema de les Nacionalitats».

Ab parrafades admirables, curulles de datos històrics, ens exposà'l conferenciant la lluita de les diferents nacionatats europees pera emanciparse y pera conquerir sa llibertat, entrant després de plé a estudiar el problema català,

demonstran-nos el doctor Coroleu coneixer ben a fondo tan la política internacional europea com la situació d'Espanya y de les seves regions, principalment de la nostra Catalunya.

La nombrosa concorrença que acudi a escoltar al Sr. Coroleu, demostrà difentes vegades, durant la conferència, la seva conformitat ab lo exposat y al finalizar se li tributà un aplaudiment unànim, que'l conferenciant agrai sincerament.

LA SENYERA que, envia un dels redactors, no pot deixar d'enviar amical salutació al doctor En Wifred Coroleu, a l'ensembs que una felicitació ben exponencial per son encertat treball.

Morí el dissabte darrer l'acreditat y coneugut comerciant En Francesc Virgili, verificantse'l seu enterró'l diumenge, a dos quart de cinc de la tarda, correnti bon nombre d'amics y companys del qui en vida fou un excelent amic nostre particular.

Envíem a sa desconsolada família l'expressió del nostre mes sentit pésam.

L'empresa «Poliorama Tarragona», el dimars donà compte, per medi de la premsa local, de la recaudació, gastos y benefici líquit de la funció que'l divençials pels terratrémols d'Italia. Conformes.

L'*«Ateneo tarragonense»*, encara es l'hora que ha de manifestar el resultat del ball públic que, al mateix efecte que'l «Poliorama», va celebrar el dia 16 de Janer darrer. Disconformes.

Tenen la paraula's senyors que per deber han de ferne ús.

Varis amics nostres están fent els treballs preliminars pera celebrar a son dia el tradicional *Enterró de Carnestoltes*, que's confia será enguany mes lluit que's darrers celebrats.

Estampa de E. Pamies, *Únió*, 54.

ALMAS GRANDES

ponen la cantidad á la calidad, y avergonzado de si mismo, al nuevo despertar de sus potencias adormecidas, sus lábíos ávidos buscaron ansiosos la primitiva fuente de inspiración en que se bañaran sus sentidos pero ¡ah! que no todo son goces, ni penas todo; arrancadas de cuajo, como si manos invisibles tiraran de él, vióse despojado de sus vestiduras, vagar errabundo, desnudo como un salvaje, pero un salvaje hermoso, por druidicos bosques; sintió infiltrarse en sus huesos sensaciones nuevas, y hermanando otra vez al arte, aspiró con deleite el aire glacial del Guadarrama; se ensancharon sus pulmones oprimidos; retirándose del balcón y penetró en el gabinete bañado por un rayo de sol tinto en sangre. Cogió acuarela y cuadros que debía concluir aquella misma mañana para un mercader, y los pisoteó, y el sol haciendo su carrera por el azul penetró de lleno en el gabinete nimbando la frente del

hijo pródigo que recobraba é iluminando con su luz dorada la ruina de un arte falso-venal.

III

Desde que había consagrado idolatría á las helénicas formas de Leonora era Guillermo un apóstata del arte. Su imaginación no se concentraba en otra idea que en la fija obsesión por aquella diosa Egipcia por aquella gatita mimada que le hacia gozar de un edén. Sólo un hecho hizo que volviera á la realidad. Se acercaba á la Exposición. Todos los artistas preparaban sus obras con grandes arrestos, mengua hubiera sido para su reputación que no concurriese al torneo. Y al decirle eso la noche anterior un admirador suyo que se dolía de su impasibilidad é inercia fué cuando, oviéndolo que Leonora le aguardaba en el Real, se encerró en su gabinete, bullendo en su cerebro miles de proyectos, y se levantó sin conciliar el sueño adivinando en Natura un mundo nuevo preñado de esperanzas.

Gritos ahogados y un leve rumor de

pisadas que se oyeron en el pasillo hicieron que Guillermo abriera la puerta del gabinete llamando á Servando, su criado.

Este, con el plumero en la mano, se presentó al instante.

—Desea algo el señorito?

—Que demontre estabas haciendo?

—Nada... yo.

Guillermo adivinó la turbación del criado y saliendo al pasillo vió en el fondo de la cocina á Palmira, la doncella de Leonora, colorada como una guinda y que procuraba esconderse para no ser descubierta.

Guillermo fué hasta ella.

—Traes algún recado?

—Palmira, sin levantar los ojos del suelo, contestó:

—Venía á saber si se hallaba Vd. enfermo.

—No, gracias á Dios. Disfruto de excelente salud.

—Como ayer no estuvo Vd. en el Real, la señora...

—Es verdad. ¡Qué cabeza la mia! Ni me acordé tan siquiera... —Y como Palmira hiciese un gesto de extrañeza, Gui-

llermo se apresuró á decirla:

—Dí á la señora que iré esta tarde—y volviéndole la espalda se encerró en su gabinete.

Servando que no había abierto la boca, durante el corto diálogo entre su amo y Palmira, con el rabillo del ojo hizo un guinó á ésta, y andando de puntillas se acercó á la puerta del gabinete, miró por el ojo de la cerradura un ratito, y volviendo enseguida al lado de Palmira, la besó efusivamente en la boca, al propio tiempo que la decía:

—Dispónsme querida, creía que aún se había levantado.

—Al señorito le sucede algo, Servando. Está pálido como un muerto, hundidos los ojos. ¿A qué hora retiró ayer noche?

—A las ocho vino y se encerró en su gabinete sin cenar ni preguntar nada; es lo único que puedo decirte.

—Ya verás tu como acierto.

—El dirá?—repuso Servando encogiéndose de hombros—y cogiendo otra vez á Palmira por la cintura, le dió tantos besos como quiso, pues ésta no se atrevía á chillar por miedo á que saliera el seño-

